

JULIJ NARDIN:

Motor na milo.

oj sosedček je prišel drugič že sam v delavnico. S seboj je prinesel veliko škatlo, ki jo je komaj objemal.

»Gospod, napravil sem nekaj. Čakajte, pokažem vam!«

Odprl jo je in iz nje jemal razne fantastične figure in jih deval na mizo.

»Veste, vse te igrače stojijo na vodi, kakor vaše, ki ste mi jih pokazali.«

Šel je h kadički, ki je ležala polna tekočine na mizi, in je polagal svoje stvore oprezno na mokro gladino.

»Glejte to gos, kako lepo plava! Pa veste: ta gos ni gos, temveč labod, ker ima dolg usločen vrat. Vidite želvo? Leži na vodi kakor muha, dokler je riba ne pogoltne. Tudi sani sem napravil, pa z jadri. Če piham vanje, drčijo po vodi. Vidite! Ni imenitno?«

Tako mi je razlagal.... In bilo je potrebno, da sem spoznaval izdelke njegove umetnosti, če sem hotel vedeti, kaj prav za prav predstavljajo. Kako bi sicer mogel vedeti, da je paragraf, stoječ sredi polkrožnega loka, veličasten labod? Na razstavi modernejših umetnikov bi dobil gotovo prvo nagrado, sem si mislil.

Na svojega laboda je bil najbolj ponosen. Zato sem sklenil, da mu ga oživim.

»Opremiti ga hočem z motorjem, da bo veslal sam daleč po tekočini.«

Pogledal me je nejeverno. Mislil je, da se šalim.

»Najbrže na paro, na bencin ali celo na elektriko?«

»Ne, ne, le s prav lahkim motorjem na milo.«

Vzel sem majhen odrezek pivnika, ga namazal z milom in obesil labodu na vrat. V trenutku, ko se je papir dotaknil vode, je labod švignil do roba kadičke, kakor bi ga bil kdo potisnil v tisto smer.

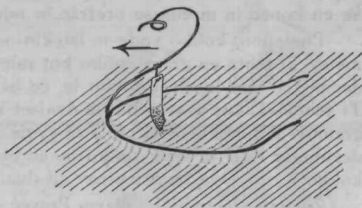
»To je res čudno! To je čarovnija!«

Izpregovoril je tako resno, da mi je šlo na smeh.

»Kaj morda ni res?«

»Ne, ne! Čudeži in čarovnije se godijo samo v pravljicah. Pojavi v naravi so vsi le igra naravnih sil, ki delujejo po stalnih, nespremenljivih zakonih.«

Moral sem mu razložiti.

»Misli si hudo napeto opno iz kavčuka, na njej pa prilepljen tvoj žični polkrog. Kaj bi se zgodilo, če bi na eni strani tega postala opna šibka kot pajčevina? Ali ne bi potegnil drugi del opna, ko bi se krčil, za seboj tudi tvojega laboda? Isto je z vodenom mrežo, na kateri leži žica. Tam, kjer se milo topi, se napetost površja zmanjša, da prevlada ona na drugi strani, kjer se površje krči in potegne s tem tudi tvojega tiča.«

Gledal je, poslušal in se zamaknil... Znašel se je ob jezeru, na katerem je njegov labod rasel in rasel. Končno je postal tolikšen, da ga je lahko zajahal. Na gladkem površju se je zibal na enem in istem mestu, kakor bi bil tam priklenjen. To mu je bilo premalo, naveličal se je. Ko pa je vzel iz žepa kos mila in se ž njim dotaknil vode od zadaj, je začel polzeti naprej in naprej hitro, tiho, brez šuma. Ustavil se je šele, ko je milo dvignil iz vode... Takrat se je tudi vzdramil.

»Zadnjič ste mi obljubili povedati, koliko žice je treba za sani, ki bi me nosile.«

»Res je! Ker te zanima, boš kmalu izvedel. V ta namen hočem obremeniti to en gram težko mizico, ki plava na obroču z obsegom dveh decimetrov. V njeno vdrtno hočem spuščati vodo, kapljico za kapljico. Vidiš, kako postaja brazda pod kolobarjem čedalje globlja. Še en konec in mreža se pretrže in mizica se potopi.

Poglejmo, koliko vode je izteklo na njo. Točno en kubični centimeter, ki tehta en gram, toliko kot mizica sama. Tedaj pride na vsak decimeter žice in sicer toliko le, če bi bila sama breztežna. Ali veš, Ti tehtaš, kakor praviš, okrog dvajset kilogramov, to je dvajset tisoč gramov. Potemtakem bi rabil za svoje sani najmanj tolikokrat po en decimeter žice, in sicer toliko le, če bi bila sama breztežna. Ali veš, koliko je to? Dva tisoč metrov ali dva kilometra.«

Žalostno je zmajal z glavo. Preveč se mu je zdelo. Videl je, da ne bo mogel napraviti takšnega vozila, da ne bo mogel tekMOVati z drsalci po vodi.

• »Seveda, kar gre v malem, se ne posreči vedno v velikem.«

Molče je pospravljaj svoje proizvode. Potem je objel škaflo in šel, kakor je bil prišel.

Kdo pa je ta? ...

*Kdo pa je ta, kdo pa je ta,
ki prede brez prediva
in vsako jutro brez vode
na pragu se umiva?*

